

ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ Β: ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΣΤΑΣΕΩΝ, ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ & ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Στατήρη Αναστασία¹, Αδαμακίδου Θεοδούλα², Μάργαρη Νικολέττα², Δοκουτσίδου Ελένη³
^{1,2,3} Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αιγάλεω, Αττική

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι φοιτητές Νοσηλευτικής εκτίθενται νωρίς σε βιολογικούς κινδύνους, όπως η ηπατίτιδα Β (HBV), καθιστώντας τον εμβολιασμό βασικό μέτρο πρόληψης. Ωστόσο, τα δεδομένα για την εμβολιαστική τους κάλυψη στην Ελλάδα είναι περιορισμένα.

Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση γνώσεων, στάσεων, πρακτικών και εμβολιαστικής κάλυψης έναντι του HBV.

Διεξήχθη συγχρονική μελέτη με 1.261 φοιτητές Νοσηλευτικής (2022–2023), μέσω ανώνυμου ερωτηματολογίου.

Μόνο το 27,7% δήλωσε πλήρη εμβολιασμό. Οι γνώσεις ήταν ικανοποιητικές και συσχετίστηκαν θετικά με στάσεις και πρακτικές ($p < 0,001$). Ανώτερα έτη σπουδών και υψηλότερο επίπεδο γνώσεων σχετίστηκαν με ορθότερες συμπεριφορές ($p < 0,05$).

Η εμβολιαστική κάλυψη παραμένει χαμηλή, παρά τις επαρκείς γνώσεις. Απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις από Πανεπιστήμια και φορείς υγείας για ενίσχυση της συμμόρφωσης.

Υπεύθυνη Επικοινωνίας

Αναστασία Στατήρη, Νοσηλεύτρια ΠΕ, MSc,
Διδάκτωρ Τμήματος Νοσηλευτικής, ΠΑΔΑ
Email: astatiri@uniwa.gr
Phone: +30-6985897734

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η λοίμωξη από τον ιό της ηπατίτιδας Β (HBV) εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας, ιδίως για τους επαγγελματίες υγείας. Οι φοιτητές Νοσηλευτικής, λόγω της πρώιμης κλινικής έκθεσής τους σε αίμα και βιολογικά υγρά, ανήκουν σε ομάδα αυξημένου επαγγελματικού κινδύνου. Ο εμβολιασμός έναντι του HBV αποτελεί βασικό μέτρο πρωτογενούς πρόληψης, ωστόσο τα ελληνικά δεδομένα για την εμβολιαστική κάλυψη και τους σχετικούς προσδιοριστικούς παράγοντες στους φοιτητές Νοσηλευτικής παραμένουν περιορισμένα.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση της εμβολιαστικής κάλυψης έναντι της ηπατίτιδας Β, καθώς και των γνώσεων, στάσεων και πρακτικών (Knowledge–Attitudes–Practices, KAP) των φοιτητών Νοσηλευτικής, με έμφαση σε παράγοντες που σχετίζονται με την πρόληψη της HBV λοίμωξης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

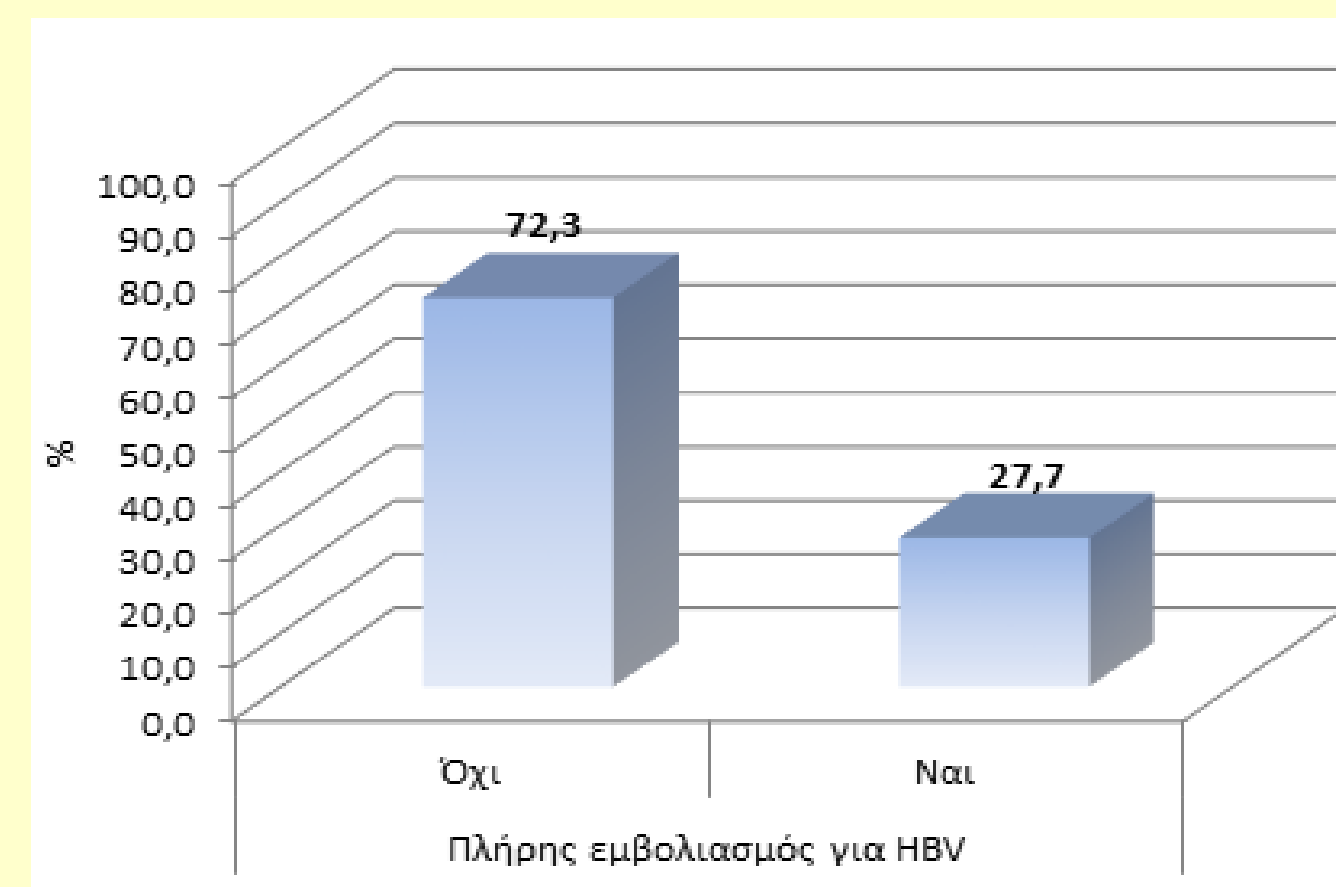
Συμμετείχαν συνολικά 732 φοιτητές Νοσηλευτικής του ΠΑΔΑ (ποσοστό ανταπόκρισης 72,47%) και 529 φοιτητές του ΕΚΠΑ (ποσοστό ανταπόκρισης 63,88%). Το 27,7% του δείγματος (N= 349) ήταν πλήρως εμβολιασμένο έναντι του HBV. Οι λόγοι μη αποδοχής των εμβολίων δεν βρέθηκε να σχετίζονται με τις γνώσεις και τις στάσεις των συμμετεχόντων για την ηπατίτιδα Β. Οι γνώσεις των φοιτητών Νοσηλευτικής αποτυπώθηκαν μέσω του σκορ γνώσεων και αποβάνθηκαν επαρκείς για την ηπατίτιδα Β (SD= 17 μονάδες, Cronbach's $\alpha = 0,83$). Τα σκορ γνώσεων και στάσεων/πρακτικών για την ηπατίτιδα Β ήταν σημαντικά και θετικά συσχετισμένα ($p < 0,001$). Παράλληλα, η πολυπαραγοντική γραμμική παλινδρόμηση με εξαρτημένη μεταβλητή το σκορ για τις ενδεδειγμένες στάσεις και πρακτικές των συμμετεχόντων απέναντι στον HBV και ανεξάρτητες μεταβλητές τα δημογραφικά στοιχεία τους, το έτος φοίτησής τους και τις γνώσεις τους σχετικά με την ηπατίτιδα Β, έδειξε ότι σχετίζονται ανεξάρτητα. Έτσι, μεγαλύτερο έτος σπουδών συνδέεται με ορθότερες πρακτικές και καλύτερες στάσεις ($p < 0,05$).

DISCUSSION

Η μελέτη ανέδειξε χαμηλή εμβολιαστική κάλυψη έναντι της ηπατίτιδας Β, παρά το ικανοποιητικό επίπεδο γνώσεων των φοιτητών. Η πρόοδος των σπουδών και η πανεπιστημιακή εκπαίδευση φαίνεται να συμβάλλουν σημαντικά στη βελτίωση των γνώσεων, στάσεων και πρακτικών πρόληψης. Παράλληλα, η εμπιστοσύνη σε επίσημες πηγές ενημέρωσης και η συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα σχετίζονται με αυξημένη πιθανότητα εμβολιασμού, ενώ η εργασία των φοιτητών φαίνεται να λειτουργεί ανασταλτικά. Τα ευρήματα συμφωνούν με τη διεθνή βιβλιογραφία, αν και τα ποσοστά πλήρους εμβολιασμού παραμένουν χαμηλά. Επιπλέον, η ύπαρξη επαγγελματικού κινδύνου, όπως οι τραυματισμοί από βελόνα, αναδεικνύει την ανάγκη έγκαιρου και πλήρους εμβολιασμού πριν την έναρξη της κλινικής άσκησης. Συνολικά, καθίσταται αναγκαία η εφαρμογή οργανωμένων παρεμβάσεων στα Πανεπιστήμια, όπως εκπαιδευτικά προγράμματα και συστηματικός έλεγχος/ενίσχυση της εμβολιαστικής κάλυψης, με στόχο την αποτελεσματικότερη προστασία των μελλοντικών επαγγελματιών υγείας.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

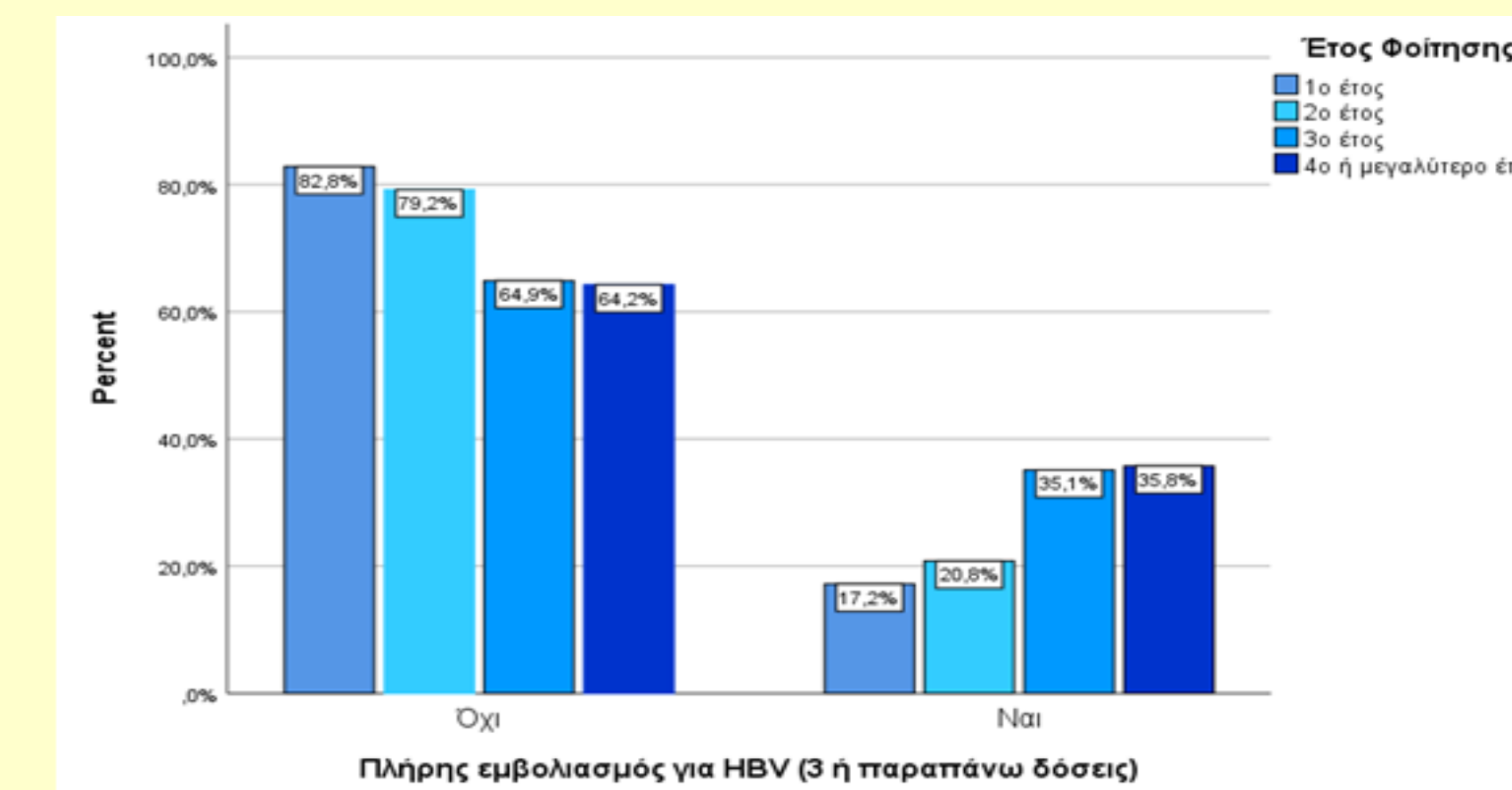
Διενεργήθηκε συγχρονική, μη τυχαιοποιημένη, περιγραφική έρευνα, με τη χρήση ανώνυμου ερωτηματολογίου αναφοράς, το οποίο δημιουργήθηκε για τους σκοπούς της συγκεκριμένης μελέτης. Στη δειγματοληψία ευκολίας συμμετείχαν συνολικά 1261 φοιτητές Νοσηλευτικής από τα δύο μεγαλύτερα Τμήματα Νοσηλευτικής της Ελλάδας (ΠΑΔΑ & ΕΚΠΑ), από τον Σεπτέμβριο του 2022 έως τον Ιούλιο 2023. Οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου είτε σε χειρόγραφο είτε σε ηλεκτρονική μορφή μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας. Το εργαλείο της έρευνας περιλάμβανε τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων, τη γενική στάση τους αναφορικά με τους εμβολιασμούς και ειδικότερα τις γνώσεις, τις στάσεις, τις πρακτικές και την εμβολιαστική κάλυψή τους σχετικά με τον ιό της ηπατίτιδας Β. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το στατιστικό πακέτο SPSS v.23.0. Όλες οι δοκιμές πραγματοποιήθηκαν σε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $p \leq 0,05$.

Γράφημα 1: Πλήρης εμβολιασμός φοιτητών Νοσηλευτικής έναντι της ηπατίτιδας Β

	Ελάχιστη τιμή	Μέγιστη τιμή	Μέση τιμή (SD)	Διάμεσος (ενδ. εύρος)	Cronbach's α
Σκορ γνώσεων για την ηπατίτιδα Β	0,0	96,9	62,2 (17,0)	62,5 (53,1 – 75,0)	0,83

Πίνακας 1: Σκορ γνώσεων για την ηπατίτιδα Β

Γράφημα 2: Πλήρης εμβολιασμός για HBV σε σχέση με το έτος φοίτησης

	Σκορ στάσεων/πρακτικών για την ηπατίτιδα Β
Σκορ γνώσεων για την ηπατίτιδα Β	$\rho = 0,36$ $p < 0,001$

Πίνακας 2: Συσχέτιση σκορ στάσεων/πρακτικών για την ηπατίτιδα Β με τα σκορ γνώσεων για τη νόσο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ανάδειξη της χαμηλής εμβολιαστικής κάλυψης των φοιτητών Νοσηλευτικής έναντι της ηπατίτιδας Β, παρά τις επαρκείς γνώσεις και τις θετικές στάσεις των συμμετεχόντων απέναντι στη νόσο, εντοπίζει την ανάγκη των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων να προχωρήσουν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων αλλά και προγραμμάτων παρέμβασης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Maina, A. N., & Bii, L. C. (2020). Factors affecting HBV vaccination in a Medical training College in Kenya: A mixed methods Study. BMC Public Health, 20(1).
- Shiao, J. S.-C., McIaws, M.-L., Huang, K.-Y., & Guo, Y. L. (2002). Student Nurses in Taiwan at High Risk for Needlestick Injuries. Annals of Epidemiology, 12(3), 197–201.
- Yamazhan, T., Durusoy, R., Tasbakan, M. I., Tokem, Y., Pullukcu, H., Sipahi, O. R. (2011). Nursing students' immunisation status and knowledge about viral hepatitis in Turkey: a multi-centre cross-sectional study. International Nursing Review, 58(2), 181–185.
- De Schryver, A., Lambaerts, T., Lammertyn, N., François, G., Bulterys, S., & Godderis, L. (2020). European survey of hepatitis B vaccination policies for healthcare workers: An updated overview. Vaccine.